

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Perspectief 2023 sociaal domein

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid met name rond jeugd en gezondheid vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Dit programma streeft er naar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om mee te kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of op het werk. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving worden hierbij benut. Waar dat niet lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund. In het jeugdbeleid en onderwijs stimuleren wij ontwikkeling van het individu. In de zorg en minimabeleid worden beperkingen c.q. ontbrekende middelen waar nodig gecompenseerd. Rond werkgelegenheid is er aandacht voor specifieke doelgroepen met arbeidsbeperkingen. Veranderingen hebben vooral betrekking op mensen in een kwetsbare positie. De sociaaleconomische problematiek in onze gemeente is stevig en dus de opgave in het sociaal domein ook fors.

Het inhoudelijk kader van dit programma wordt gevormd door onze integrale beleidsnota Sociaal Domein 2019-2023 (de looptijd is recent verlengd), waarbij een stevige koppeling met (het ontwikkelprogramma) Transformatie (onze interventies) aan de orde is. Vernieuwen en besparen gaan hand in hand. Met samenwerkingspartners en inwoners willen we komen tot nieuwe oplossingen, nieuwe vormen van samenwerking en ondersteuningsvormen, met als doel het nog slimmer, effectiever en doelmatiger ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben. Dit doen we op basis van een visie in combinatie met ervaringen uit de praktijk. Tenslotte versterken regionale samenwerking en lokale inzet elkaar bij het vormgeven van taken binnen het sociaal domein. Interactie en samenwerking is in het sociaal domein essentieel. Met medeoverheden, organisaties, ondernemers maar zeker ook met (vertegenwoordigers van) de doelgroep. Goed om te zien dat naast onze Adviesraad Wmo er nu ook een jongerenpanel is ontstaan.

De gemeente heeft een wettelijke taak in het sociaal domein. Wij verliezen niet uit het oog dat er altijd een vangnet moet zijn voor de meest kwetsbaren. Ook zullen er de juiste voorzieningen moeten zijn ter ondersteuning van die eigen kracht. Het voorliggend veld wordt daarom continu betrokken, maar zal ook prioriteiten moeten stellen en intensief moeten samenwerken. We werken aan een geactualiseerde visie op het voorliggend veld binnen het traject van het maken van onze nieuwe Integrale beleidsnota Sociaal Domein. We hechten aan goede relaties maar vragen ook om begrip dat besparingen aan de orde zijn en meedenkkracht om de juiste keuzen te maken in het belang van de inwoner. Onderbouwen wat nodig is om onze inwoners mee te laten doen in plaats van dat de huidige domeinen of regels de norm zijn. Normaliseren (een term uit de regiovisie jeugdhulp) is hierbij sociaal domein breed een leidend principe vanaf nu. Daarmee wordt de ondersteuning meer integraal, efficiënter en dicht bij huis zodat wij maatwerk kunnen leveren dat aansluit bij de kracht van onze inwoners. Interactie en bevorderen van initiatieven uit de samenleving verdienen ruimte voor ontwikkeling om inwoners te ondersteunen en de benutting van hun eigen kracht waar te laten maken. Via onze Transformatie-aanpak stimuleren wij innovatie, deze komt niet vanzelf tot stand. Sturing in het sociaal domein is niet eenvoudig. Goede instrumenten zijn daarom belangrijk. We noemen een vernieuwd subsidiebeleid en daarnaast zijn we nu ook gestart met de opdracht uit het coalitieakkoord om te komen tot betere en meer actuele sturingsgegevens door de vorming van een dashboard.

Kijkend naar de ontwikkelingen in het sociaal domein de komende periode zien wij diverse inhoudelijke ontwikkelingen en nog immer een zorgelijke financiële situatie. Het sociaal domein is het grootste programma binnen de begroting, met ongeveer 58% van de uitgaven. Al sinds de decentralisaties in 2015 zijn er forse tekorten. De financiering van het Rijk (het verdeelmodel) sluit voor Twenterand niet goed aan bij de uit te voeren taken. We blijven daarom lobbyen voor meer geld: de koek moet groter! Daarnaast blijven we zoeken naar mogelijkheden om fors te besparen. Een eerste aanzet zit in deze begroting en bij de uitwerking van het scenario "een economisch sterke gemeente met een sociaal kloppend hart" in 2023 zal nader beschreven worden wat dit betekent. De rapportages van Twenterand Duurzaam Financieel gezond vormen hier input voor. Parallel wordt ook onze integrale beleidsnota sociaal domein (IBN) herzien. Voor een toelichting hierop zie de doelenboom Transformatie in deze begroting.

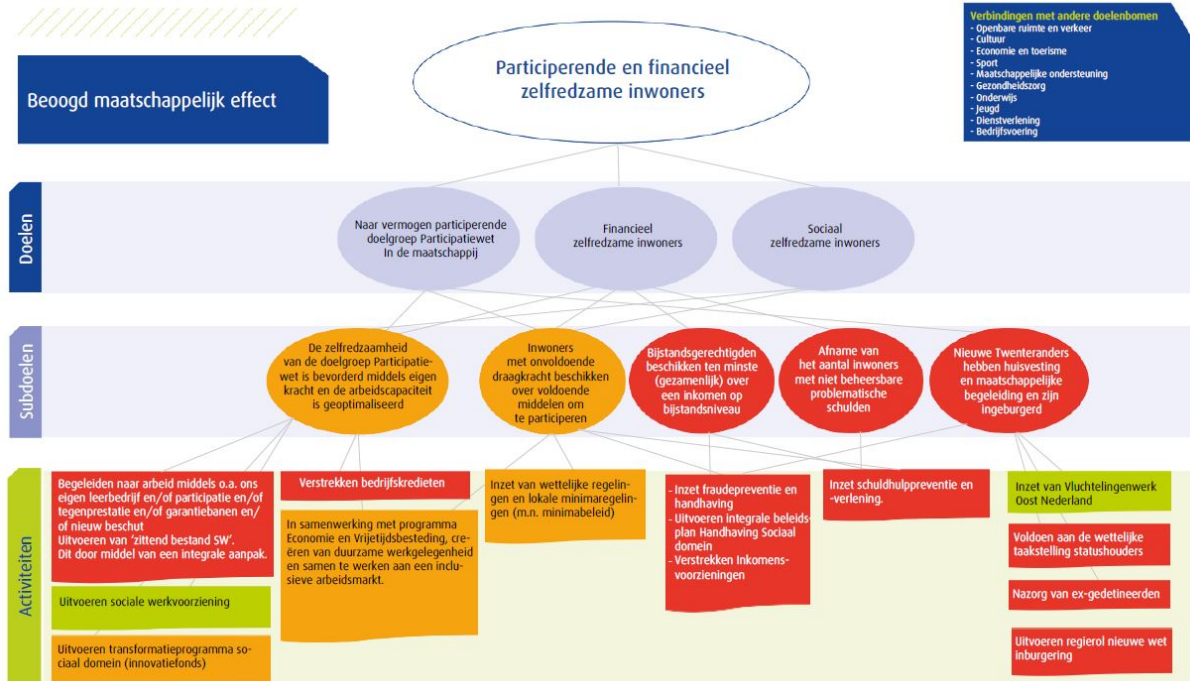
Er is voor 2023 wederom veel werk aan de winkel. In de zes doelenbomen binnen dit programma gaan wij hier nader op in. Naast besparingen en de plannen die er liggen van participatie tot preventie

loopt het regulier werk ook gewoon door om de zorg en ondersteuning te bieden aan degenen die het echt nodig hebben.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding zijn dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor de meest kwetsbaren uit onze samenleving ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.

Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- In samenwerking met programma Economie en Vrijtijdsbesteding, creëren van duurzame werkgelegenheid en samen te werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Omschrijving

Voor Twenterand willen we graag een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen met arbeidsvermogen in staat wordt gesteld om mee te doen in de samenleving. Mede als gevolg van het in eigen regie nemen van de WSW. Hierbij gaat het ook om duurzame plekken voor mensen met een arbeidsbeperking of een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Hier is niet alleen draagvlak voor nodig, maar ook creativiteit.

Bij diverse organisaties is deze creativiteit te vinden. Zo zijn er voorbeelden van ondernemers die zorgen dat werknemers aan het werk kunnen blijven door bij collega-ondernemers een baan te creëren maar ook ondernemers die samen met de werknemer kijken naar de persoonlijke omstandigheden, om uitval te voorkomen. Als mensen met een arbeidsbeperking meer kansen krijgen en vaker bij een reguliere werkgever aan de slag gaan, ontstaat er een meer inclusieve arbeidsmarkt. De opgave is om bedrijven – vanuit hun bedrijfsbelang – meer te laten bijdragen aan de gemeentelijke programmadoelen. Deze doelen richten zich niet alleen op economie, maar zeker ook op bevorderen van (arbeids-)participatie, duurzaamheid en leefbaarheid. Twenterand onderneemt al initiatieven met ondernemers op dit punt en de komende tijd gaan we verder werken aan een netwerk van sociale ondernemers die participatieplekken beschikbaar stellen voor inwoners die nog niet op eigen kracht aan het werk kunnen (conform coalitie akkoord). In de voortgangsrapportages inclusieve arbeidsmarkt zullen we conform de motie rapporteren. Gelukkig zijn er veel bedrijven en organisaties die een maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Activiteiten

- **Minimabeleid**

Omschrijving

Met de stijgende energieprijzen en hoge inflatiecijfers staat de koopkracht van inwoners onder druk. Voor mensen met een laag inkomen bestrijden we de gevolgen van armoede met onze lokale minimaregelingen. Hierop wordt niet bezuinigd.

Mede naar aanleiding van het rekenkameronderzoek in 2022 naar het minimabeleid gaan we de regelingen en de werkzaamheden van de verschillende stichtingen op dit terrein (Boot, Manna, Leergeld, Sport- en Cultuurfonds, SUN etc.) beter op elkaar afstemmen. Hierdoor wordt ons minimabeleid efficiënter en effectiever.

Wat schuldhulpverlening betreft profileren we het gemeentelijk Meldpunt Schulden steeds meer als laagdrempelig loket voor iedereen met vragen op het gebied van financiën. Dit is -zeker nu met de huidige problematiek op de energiemarkt- hard nodig. We bereiken hiermee dat inwoners met financiële problemen vroegtijdig hulp zoeken en dat daardoor zwaardere problemen voorkomen kan worden. Op termijn zal dit leiden tot een lagere afname van de dienstverlening door de Stadsbank.

Subdoel: Bijstandsgerechtigden beschikken ten minste (gezamenlijk) over een inkomen op bijstandsniveau

Activiteiten

- Begeleiden naar arbeid middels o.a. ons eigen leerbedrijf en/of participatie en/of tegenprestatie en/of garantiebanen en/of nieuw beschut

Omschrijving

Met de komst van de Participatiewet is de sociale werkvoorziening op slot gegaan en zijn de instrumenten nieuw beschut werk en structurele loonkostensubsidies toegevoegd aan het palet van instrumenten om mensen aan het werk te helpen. De gemeente Twenterand is een van de koplopers op het gebied van nieuw beschut en het inzetten van loonkostensubsidies voor met name de doelgroep afkomstig van het VSO/PRO onderwijs. De gemeente Twenterand vindt het belangrijk dat

deze kinderen voortijdig worden begeleid richting duurzame arbeid. Het voordeel van dit succesvolle beleid is dat er weinig jongeren thuis op de bank zitten en dat wij als gemeente daarvoor per 2022 worden gecompenseerd door het rijk wat voorheen niet zo was.

Zoals hierboven vermeld is de sociale werkvoorziening op slot gegaan. Er is een nieuwe organisatie Ontplooi neergezet. Komende tijd is aandacht voor de afwikkeling / liquidatie en de lokale uitvoering.

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- **Uitvoeren regierol nieuwe wet Inburgering**

Omschrijving

Het kalenderjaar 2022 stond vooral in het teken van de implementatie van de veranderopgave inburgering en de nationale opvangcrisis.

In Twents verband is de aanbesteding B1-route en onderwijsroute succesvol afgerond en in WT4-verband en Almelo is de taalcomponent van de Z-route succesvol aanbesteed. Op huisvestingsgebied worden alle zeilen bijgezet om niet alleen de taakstelling te halen, maar ook om versneld nieuwe Twenteranders te huisvesten. Dit laatste heeft alles te maken met de landelijke opvangcrisis.

Belangrijke uitdagingen voor het kalenderjaar 2023 zijn:

- a. Het kunnen voldoen aan de wettelijke huisvestingstaakstelling en versnelde huisvesting. In het kalenderjaar 2022 was de ambitie om 63 nieuwe Twenteranders te huisvesten. Dit is 18 meer dan de oorspronkelijke taakstelling voor het kalenderjaar 2022. We verwachten in het kalenderjaar 2023 voor een zelfde soort uitdaging te staan.
- b. Het blijven lobbyen bij de VNG en het Rijk om voldoende middelen te krijgen voor de uitvoering van de veranderopgave inburgering. Zoals eerder bij uw Raad aangeven zijn de ambities hoog, maar de middelen nog steeds onvoldoende.

Wij zullen uw Raad via de stand van zaken notities op de hoogte houden van de financiële uitdaging en de ontwikkelingen binnen de veranderopgave inburgering en de taakstelling.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2023	Begroot 2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden									
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	425	430	403	432	442	462	511(01-7)	489 (31/5)	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	130	110	115	97	-	-	-	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	22	22	22	22	24	25	36(01/07)	38 (31/5)	CIV
Aantal activeringstrajecten	250	350	235	330	334	366	490	434 (31/5)	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	200	210	221	255	267	267	285 (01-07)	295	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders	70	40	29	38	28	50	65 (31-12)	40 (31/5)	-
Financieel zelfredzame inwoners									
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	450	400	553	432	562	471	275(01-07)	169 (31/5)	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk	50	54	59	44	70	76	62	26 (31/5)	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	325	291	338	404	327	307	257	128 (31/5)	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoelage**	15	6	17	11	8	11	2 (01-07)	2 (31/5)	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners									
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling**	350	322	309	218	423	400	400	147 (31/5)	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	150	140	165	124	163	105	105	56	extern
Beschut werk	nbn	17	17	11	11	5	5	-	-
Aantal kinderen schoolpakket	90	87	70	95	79	60	60	-	Interne systemen

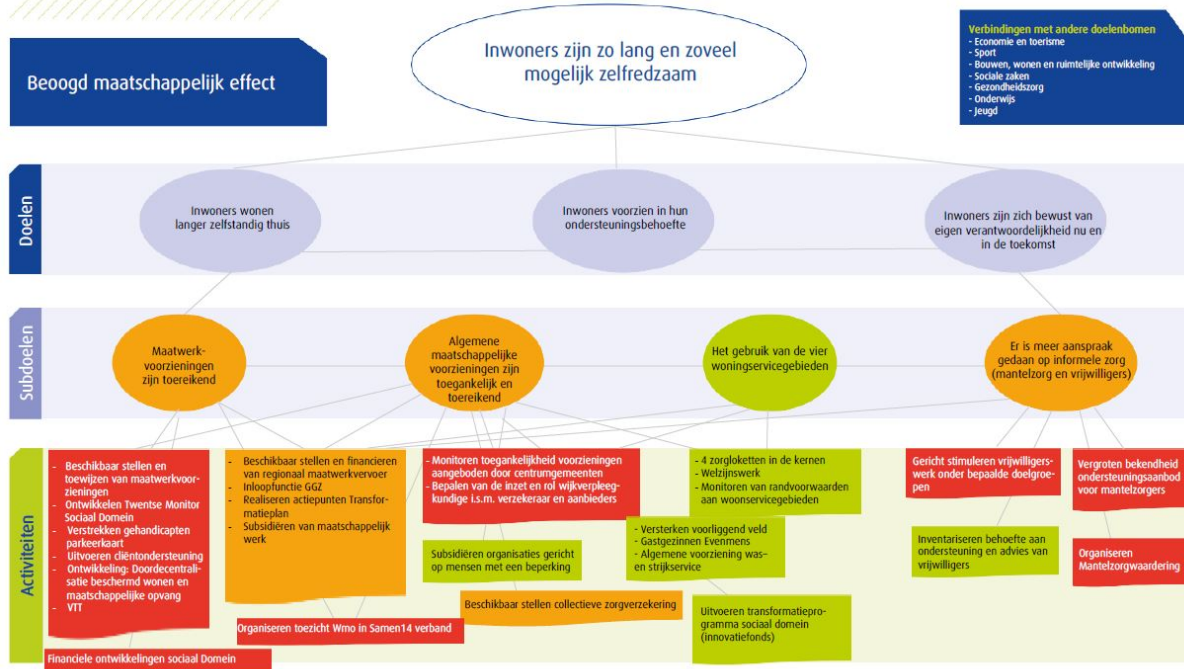
* betreft het aantal uitkeringspartijen

** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving

Financiën Jeugd en Wmo

De financiën sociaal domein blijven nu en ook in de komende jaren onze aandacht vragen. In deze begroting is voor het sociaal domein allereerst de Uitgangspuntennotitie 2023 verwerkt (zie ook elders in deze begroting). Dit betreft onder andere positieve inbreng vanuit Wmo begeleiding alsmede Woonplaatsbeginsel, maar aan de andere kant ook indexeringen. We proberen zo reëel mogelijk te ramen maar risico's blijven er altijd. Het blijven in de breedte van het sociaal domein open einde regelingen, gedurende het jaar kunnen er uitgaven bijkomen die nu nog niet konden worden voorzien, bijvoorbeeld vanwege onvoorziene omstandigheden (denk bijvoorbeeld aan in te zetten zwaardere en duurdere vormen van jeugdzorg i.v.m. acute crisis).

Daarbij speelt bij Wmo ook de vergrijzing. We zien nu al extra druk op de voorzieningen (met name Huishoudelijke ondersteuning) met daarmee ook duidelijke drukte op onze toegang.

Inkooptrajecten spelen ook in 2023, zoals het doelgroepenvervoer. Dit kan kosteneffecten tot gevolg hebben, hierbij geldt ook de gestegen inflatie, loonkostenstijgingen en grondstofprijzen wel rekening dient te worden gehouden.

We blijven ons inspannen om ook verder te transformeren en te besparen. Met ingang van 1 juli 2022 is gestart met de was- en strijkservice. Dit brengt meer op dan verwacht. In deze begroting worden nadere voorstellen gedaan om ook binnen het sociaal domein verder te besparen, danwel succesvolle activiteiten te verlengen zoals Automaatje.

Metingen en verplichte indicatoren

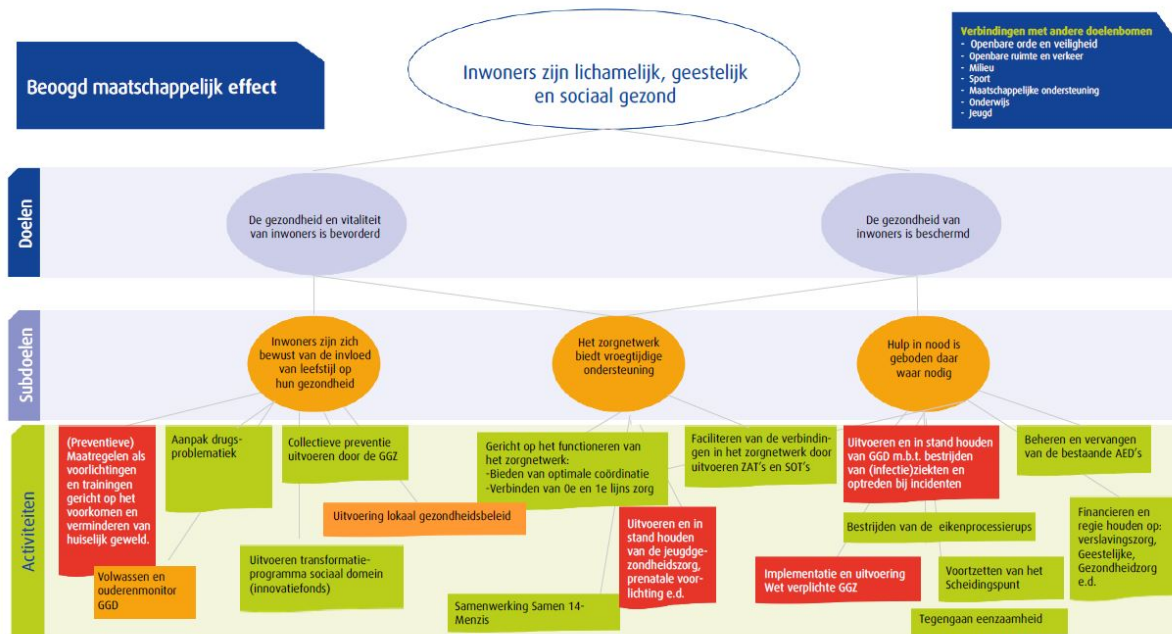
Beleidsdoelen	Begroot 2023	Begroot 2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend									
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal	4000	3800	3554	3434	3325	2756	2680	2404	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend									
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	1000	1000	885	986	1003	682	649	645	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	350	350	265	306*	162	203*	455	413	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	430	350	407	437	454	400	322	270	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten	220	220	192	252	275	313	210	210	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	1200	1200	1209	1221	1416	1408	1475	1849 (1/6)	Menzis

*In 2018 is er op een andere manier en met een ander systeem geregistreerd. De korte contacten zoals doorverwijzingen, korte vragen en deelname aan cursussen zijn niet meer meegenomen om een beter beeld te krijgen van de individueel ondersteunde mantelzorgers.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leveren aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoel: Hulp in nood is geboden daar waar nodig

Activiteiten

- Tegengaan eenzaamheid

Omschrijving

De inzet op het signaleren en terugdringen van eenzaamheid gaat onverminderd door. In het coalitieakkoord staat dat het college de doelgroep breder wil trekken. Momenteel richt de aanpak zich

vooral op oudere inwoners. Er zijn dus voldoende kansen om hier andere groepen aan toe te voegen, waaronder jongeren. Dit zal in 2023 zijn beslag krijgen.

- **Beheren en vervangen van de bestaande AED's**

Omschrijving

Binnen Twenterand hebben we een sterk netwerk van AED's. Ondanks opgelopen levertijden en een dreigend tekort aan grondstoffen slagen we er met de AED-werkgroepen goed in om het netwerk dekkend te houden.

- **Voortzetten van het Scheidingspunt**

Omschrijving

Het scheidingspunt is dit jaar geëvalueerd. In totaal zijn er tot nu toe ongeveer 80 zaken behandeld en de conclusie is dat het scheidingspunt voorziet in een behoefte. Bij ongeveer 60 procent van de cliënten voor jeugd speelt een (complexe) scheiding een rol. Er is dan ook besloten om het scheidingspunt te verlengen tot en met december 2023.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2023	Begroot 2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Hulp is geboden waar nodig									
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	90	83	91	81	80	88	90	90	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	970	920	1011	917	900	1.039	1.166	1.011	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	0	21***	1**	2**	17	8	-	-	Tactus Verslavingszorg

* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

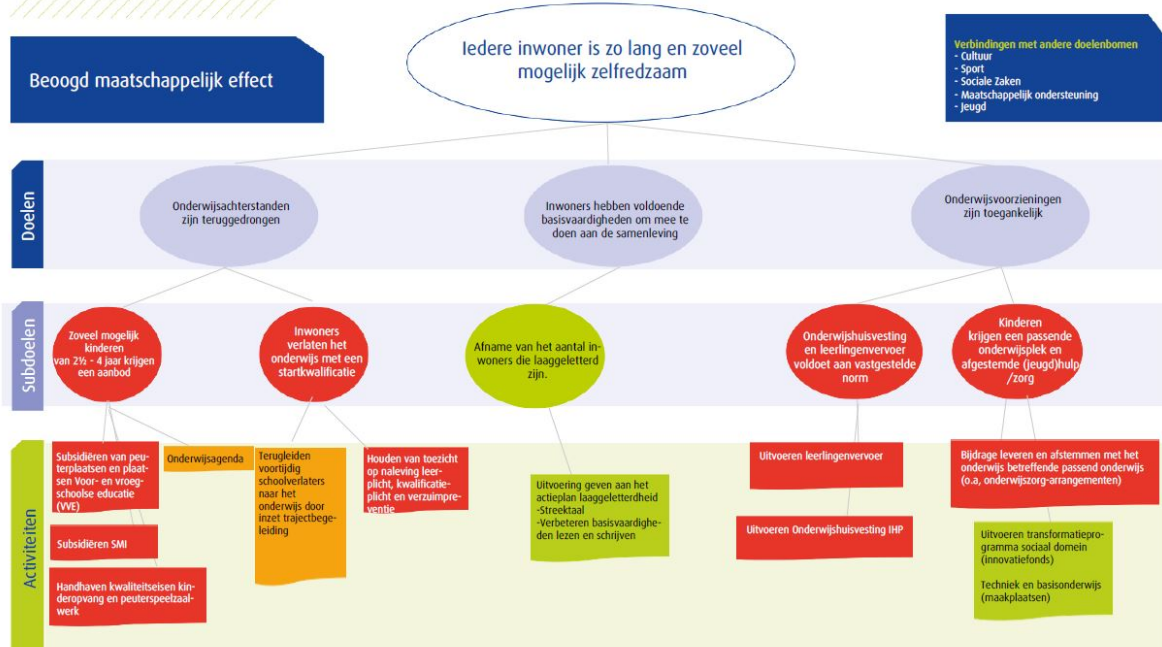
** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

*** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen. De aantallen voor de tweede helft na de zomervakantie zullen wederom afhankelijk zijn van corona.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hoopt de gemeente met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen aan de samenleving

Laaggeletterden zijn in mindere mate in staat gedrukte of geschreven, of digitaal beschikbare informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. De gemeentelijke doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen en beleidsregels zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, in lijn met passend/inclusief onderwijs.

Subdoel: Afname van aantal inwoners die laaggeletterd zijn

Activiteiten

- **Uitvoering geven aan het actieplan laaggeletterdheid**

Omschrijving

Laaggeletterde inwoners kunnen taalcurssussen volgen die worden aangeboden door het ROC van Twente of via het Taalpunt Twenterand. Het Actieplan Laaggeletterdheid is in 2021 voor een jaar

verlengd. In dit nieuwe actieplan wordt nadrukkelijk de koppeling gemaakt tussen laaggeletterdheid en het armoede- en schuldenbeleid van de gemeente. In 2021 is gestart met de pilot Samen Digitaal op 2 basisscholen en 2 vve-locaties voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar met taalproblemen. Dit project is met 2 jaar verlengd.

In het coalitieakkoord wordt aangegeven dat laaggeletterdheid meer prioriteit moet krijgen. Een verlenging van het huidige actieplan kan hierin voorzien. De voorbereidingen hiertoe zijn inmiddels gestart. In deze begroting wordt voorgesteld om de nodige middelen hiervoor opnieuw beschikbaar te stellen.

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- Onderwijshuisvesting en IHP

Omschrijving

Er zijn diverse ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting: het leerlingenaantal van SBO De Sleutel is behoorlijk gegroeid en lijkt structureel. De belangrijkste ontwikkeling is echter de Oranjeschool: de noodzaak voor vervangende nieuwbouw is in het college besproken in verband met onze zorgplicht. Er is ook een relatie met gebiedsontwikkeling. Samen met de school zijn we in gesprek over de planning en de consequenties. In het coalitieakkoord wordt voor de planvorming rond deze school bijzondere aandacht gevraagd.

Het integraal huisvestingsplan (IHP) is vrijwel gereed en zal naar verwachting in najaar 2022 worden vastgesteld. De coalitie geeft de opdracht aan het college om op basis van het IHP te komen met een geprioriteerde lijst van aanpak van de gebouwen in onze gemeente. Daarbij moeten ook de financiën in beeld worden gebracht zodat we stappen kunnen zetten in de aanpak van de gebouwen in onze gemeente. Dit doen we samen met de schoolbesturen, waarbij we elkaar moeten versterken en slimme oplossingen moeten bedenken. Daarbij volgen we ook landelijke ontwikkelingen om te lobbyen voor meer middelen.

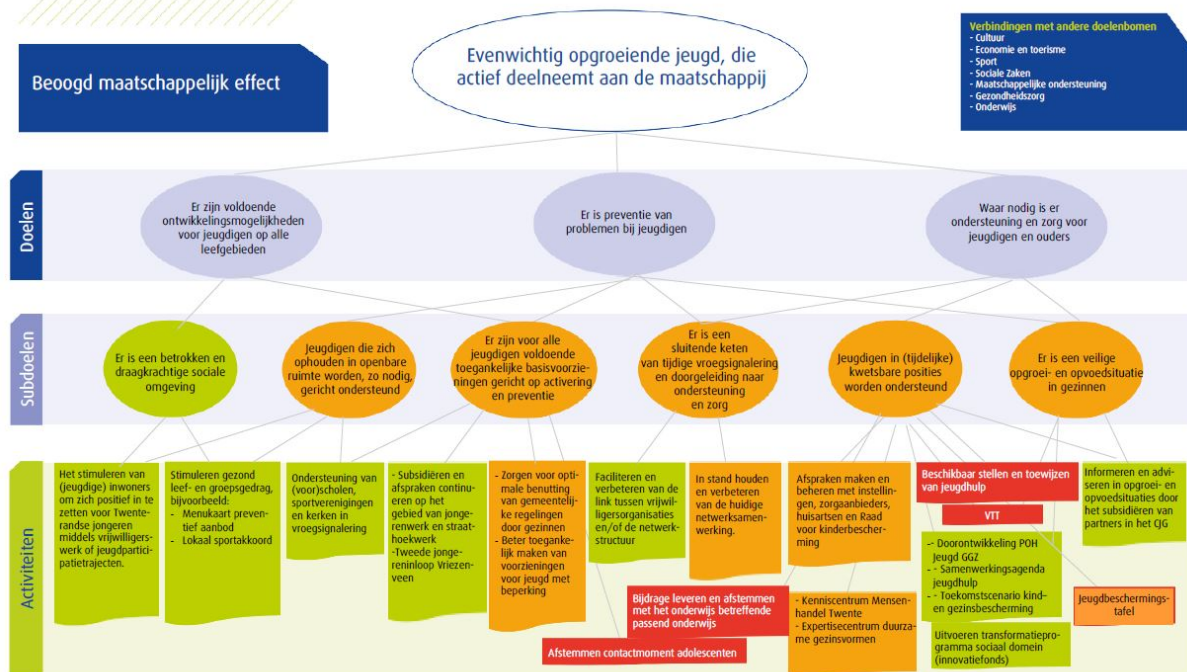
Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2023	Begroot 2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Laaggeletterdheid is afgenomen							
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	450	450	452	418	313	170	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	40	45	42	38	40	50	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt	60	40	18*	31	90	37	Taalpunt
Nieuwe indicatoren		2022	2021	2020	2019		
Aantal leerlingen leerlingenvervoer	368	335	336	298	282		

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroevragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

Hervormingsagenda jeugdzorg (nationaal)

Voor het realiseren van verbeteringen in de jeugdzorg is een gezamenlijke inspanning vereist van het Rijk, VNG/gemeenten, zorgaanbieders, professionals en cliënten(vertegenwoordigers). De

Hervormingsagenda Jeugd heeft stilgelegen doordat het Rijk hier een extra bezuiniging van 500 mln aan gekoppeld had, maar deze is vervallen. Hierdoor hebben de VNG/ de gemeentes medio 2022 de werkzaamheden rond de hervormingsagenda weer hervat. De Hervormingsagenda 2022–2028 die wordt ontwikkeld heeft de volgende doelen:

- Betere en tijdige hulp en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
- Een beheersbaar en daarmee duurzaam en financieel houdbaar stelsel. Dit betekent een forse transformatie. In verband met deze agenda zullen er mogelijk besparingen op jeugd kunnen gaan plaatsvinden.

Na gereedkomen eind 2022 zullen we de effecten van deze agenda in kaart gaan brengen. Zoals u weet zit er ook een financiële taakstelling aan deze agenda.

Inkoop jeugdhulp en maatregelhulp

In 2022 is op basis van de Regiovisie jeugdhulp Twente een strategisch inkoopdocument opgesteld voor de inkoop vanaf 2025. Op 1 januari 2023 verloopt de huidige subsidieperiode voor de maatregelhulp. Hieronder vallen de jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugdzorg plus. Wat betreft de jeugdbescherming en jeugdreclassering worden we geconfronteerd met forse tariefstijgingen in 2023 welke we naar verwachting kunnen opvangen door afname in de volumes door het woonplaatsbeginsel. Desbetreffende subsidie overeenkomst wordt vernieuwd en verlengd voor 2 jaar, zodat de maatregelhulp meegenomen kan worden in de inkoop jeugdhulp 2025. De voorbereidingen hiervoor lopen al. Voor de volledigheid: Parallel lopen ook de voorbereidingen van de inkoop Wmo (begeleiding en dagbesteding (2025) en Huishoudelijke ondersteuning (2024).

Zorgdragen voor zorgcontinuïteit

De verhoogde energie-, brandstof-, voeding- en personeelskosten maken dat zorginstellingen hogere totale kosten hebben. Wij houden de effecten van deze verhogingen in de gaten, om wanneer nodig, vroegtijdig te anticiperen op problemen. Hierdoor zorgen wij ervoor dat de zorg beschikbaar blijft.

- **Samenwerkingsagenda jeugdhulp**

Omschrijving

In februari 2022 is de Regiovisie Jeugdhulp Twente vastgesteld in Twenterand, waarin we Twente breed werken aan wachttijden, administratie vermindering en financiële tekorten. De samenwerkingsagenda is een uitwerking van de Regiovisie en waarin (financiële) ruimte wordt gecreëerd voor onder andere projecten vanuit de Twentse Transformatie. In de Twentse Transformatie (de ontwikkeltafels) hebben zorgaanbieders van jeugdhulp, gemeenten, onderwijs-samenwerkingsverbanden en vertegenwoordigers van het gedwongen kader regionaal kennis gedeeld en initiatieven ontwikkeld. Hieruit lopen nog initiatieven die dit jaar zullen aanvangen vanwege een wat langere ontwikkeltijd. Een voorbeeld hiervan is het maken van collectieve afspraken in het speciaal (basis) onderwijs. Voor het uitvoeren van de Regiovisie en borgen van de initiatieven wordt er eind 2022 een samenwerkingsagenda opgeleverd. Bij het verschijnen zullen we aandacht moeten hebben voor het rendement van de voorstellen, de financiële dekking en borging voor korte en lange termijn en de samenloop met hervormingsagenda. Vooruitlopend op deze agenda is al gestart met een wachttijstaanpak in Twente, een hardnekkig probleem.

- **Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**

Omschrijving

Kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel moeten kunnen rekenen op goede zorg. Het toekomstscenario kind – en gezinsbescherming schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er uit zou kunnen zien. Gezien de zorgen rondom de veiligheidsketen wordt in de komende jaren in gezamenlijkheid toegewerkt naar de realisatie van het toekomstscenario, onder andere in proeftuinen. De basisprincipes van het scenario zijn gezinsgericht, rechtsbeschermend en transparant, eenvoudig en lerend. Er gaat een verandering plaatsvinden in structuur en werkwijze. De Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming worden samengebracht in één organisatie, straks ook wel het Regionaal Veiligheidsteam. Het Regionaal Veiligheidsteam kan worden ingeschakeld door een toegangsmedewerker als er sprake is van onveiligheid. In het nieuwe toekomstscenario krijgt de jeugdige en/of zijn gezin één vast gezicht binnen het lokale team en deze persoon gaat optrekken met het Regionaal Veiligheidsteam wanneer er sprake is van onveiligheid. In de huidige situatie wordt casuïstiek opgeschaald en is de medewerker

van het lokale team niet meer actief betrokken. Bovenstaande zal dan ook zorgen voor meer werkzaamheden in de toegang tot jeugdhulp (de jeugdconsulenten).

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Activiteiten

- **Subsidiëren en afspraken continueren op het gebied van jongerenwerk en straathoekwerk**
Omschrijving

Uw raad heeft door middel van een motie het college verzocht te komen met een opdracht voor het uitvoeren van een integrale en brede aanpak van jongerenwerk in Twenterand. Het College van B&W heeft in zijn vergadering van 31 mei 2022 besloten over te gaan tot het volgen van een procedure om te komen tot het één op één verlenen van een subsidie aan de Stichting ZorgSaam Twenterand voor de uitvoering van het jongerenwerk per 1 maart 2023. Over dit onderwerp wordt uw Raad separaat op de hoogte gehouden.

Bovenstaande tekst is naar aanleiding van Amendement A31 als volgt aangevuld:

Naast de subsidiëring van de uitvoering van het jongerenwerk in de periode van 1 maart 2023 tot en met 31 december 2023 met een begrotingssubsidie aan Stichting Zorgzaam Twenterand wil de Raad dat er voor de periode van 1 maart 2023 tot en met 31 december 2023 een begrotingssubsidie wordt verstrekt aan de Stichting Reflection, Stichting Jongerenwerk Den Ham en Stichting Inclusio.

Uitvoering voor de uitvoering van het jongerenwerk.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsindicatoren	Begroot 2023	Begroot 2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen									
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgzaam Twenterand (SZST)	100	60	100	42	56	70	99*	140*	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders									
Aantal bezoekers CJG Loket	30	80	21	34	64	82	108	63	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	350.000	300.000	326.273	364.556	337.134	296.265	333.714	322.316**	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	5	5	3	3	5	4	8	7***	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	5	5	0	1	2	1	4	1***	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg									
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	130	65	125	74	46	57	117	104****	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund									
Aantal individuele coaching plannen door SZT	50	25	28	17	20	13	18	31	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	250	175	157	24	108	188	215	197	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	1	1	1	1	1	gereed	-		
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen*	1850	1700	1040	1292	717	951	874	822	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	820	823	661	733	-	-	-	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Ja	Ja	Nee	Nee					
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Ja	Ja	Ja	Nee					
De vier jeugd welzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt	n.v.t.*****	Ja	Nee	Ja					

* In samenwerking met professionals.

** Bezoekers worden niet meer per gemeente geregistreerd, voor 2013 werd dit nog wel gedaan.

*** Zowel koppelingen als consulten

**** 2016 laat een explosieve groei zien, dit heeft enerzijds te maken met de manier van registreren, anderzijds is er een toename van jongeren (tot 23 jaar) én van ouders, die steeds meer bekend zijn met de functie van het jongerenwerk in de preventieve sfeer, en contact zoeken met en een beroep doen op jongerenwerkers bij (beginnende) problemen.

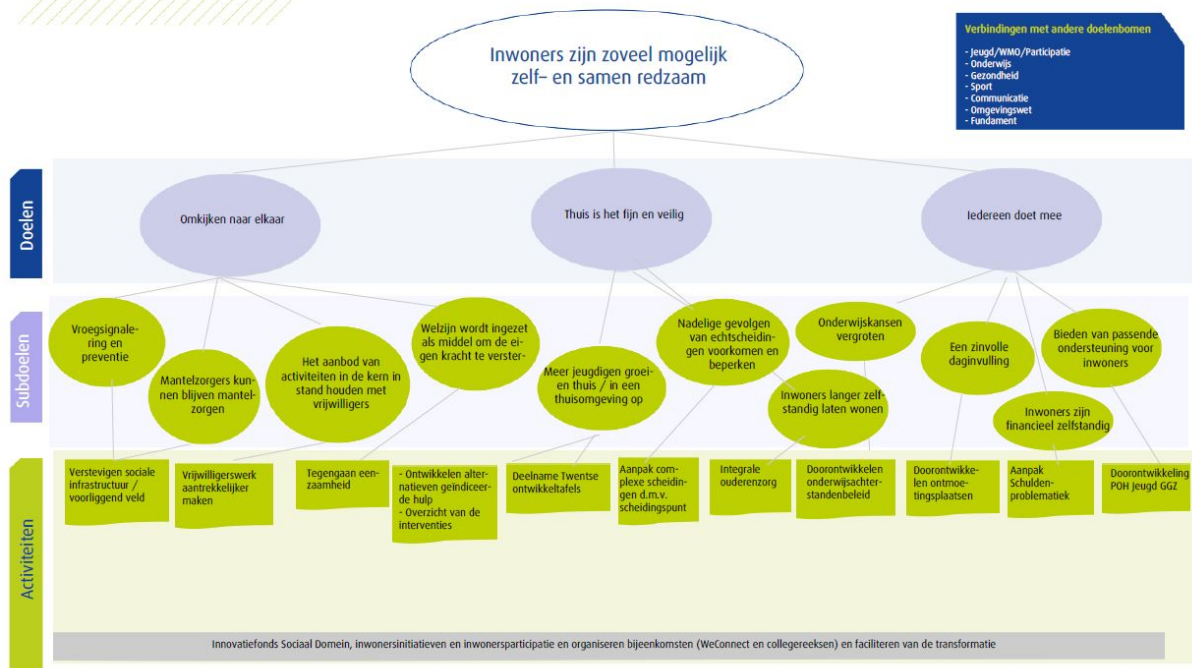
* het betreft het aantal indicaties per jaar voor zorg en natura en persoonsgebondenbudget tesamen

***** Het college heeft in de vergadering van 21 mei 2022 besloten over te gaan tot het volgen van een procedure om te komen tot het één op één verlenen van een subsidie aan de Stichting Zorgzaam Twenterand voor de uitvoering van het jongerenwerk per 1 maart 2023

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Het overkoepelend beleid van het programma Sociaal is opgenomen in onze Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (IBN 2019-2023). Vanuit deze nota werken we aan vernieuwing en betaalbaarheid van het brede takenpakket in het (gedecentraliseerde) sociaal domein. Dat vraagt om een andere werkwijze, ook wel transformatie genoemd. In Twenterand organiseren we hierop middels een eigen ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein, waarin interventies samenkomen (lokaal en regionaal) en wij met samenwerkingspartners en inwoners willen we komen tot nieuwe oplossingen, nieuwe vormen van samenwerking en ondersteuningsvormen, met als doel het nog beter, effectiever en doelmatiger ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben.

De looptijd van de IBN is dus tot en met 2023. Er is inmiddels gestart met het schrijven van nieuwe sociaal beleid voor de komende (college)periode. Eerste stap was een evaluatie van het afgelopen sociaal beleid, die inmiddels is afgerond. Naar verwachting zal de nieuwe IBN medio 2023 aan de raad worden voorgelegd. Gedachte is om de IBN mede als uitwerking van het in het coalitieakkoord gekozen scenario voor Twenterand Duurzaam Financieel Gezond "Economisch sterk met sociaal kloppend hart" te benutten, uiteraard voor het sociale deel hiervan. In de IBN zullen diverse zaken uit het coalitieakkoord een plek krijgen, zoals toegankelijkheid, informele zorg. Na vaststelling van de IBN zullen dit ontwikkelprogramma Transformatie en de doelenbomen sociaal aan de nieuwe IBN worden aangepast.

Doel: Omkijken naar elkaar

Doel: Thuis is het fijn en veilig

Doel: Iedereen doet mee

Subdoelen

Meer jeugdigen groeien thuis/in een thuisomgeving op

Activiteiten

- **Overzicht interventies Sociaal Domein**

Omschrijving

Gezien de financiële situatie van onze gemeente schetsen we in dit onderdeel een overzicht van de huidige en toekomstige activiteiten die we in het kader van de transformatie onverminderd gaan uitvoeren, om er zo voor te zorgen dat zoveel mogelijk hulp- en zorgvragen voorliggend worden opgepakt, of nog beter: worden voorkomen.

POH Jeugd: de praktijkondersteuners jeugd bij vrijwel alle Twenterandse huisartsen voorzien duidelijk in een behoefte. Er is veel vraag naar, ongetwijfeld aangezwengeld vanuit de gevolgen van de coronapandemie.

NPO Onderwijs: de komende periode komt er landelijk 8,5 miljard euro vrij om door corona opgelopen achterstanden in het onderwijs terug te dringen. Ook de gemeente krijgt hiervoor geld. We zijn met scholen in gesprek over een zo goed mogelijke besteding van deze middelen, waarbij de gemeente zoveel mogelijk faciliteert en versterkt wat de scholen doen. Met naast het terugdringen van onderwijsachterstanden ook aandacht voor het mentaal welbevinden van kinderen, jongeren en hun ouders.

Preventieakkoord: de gemeente heeft in 2022 samen met voorliggende partners een concept preventieakkoord opgesteld. Hierbij moeten minimaal twee van de drie landelijke preventiethema's (overgewicht, roken en alcohol) terugkomen en er is daarnaast ruimte voor lokale accenten. Er is uitvoeringsbudget toegezegd door de VNG. De uitvoering zal na honorering van dit budget van start gaan.

We blijven inzetten op gezinswerk, want we willen jeugdigen en gezinnen laagdrempelig, snel en efficiënt ondersteunen om op die manier een bijdrage te leveren aan vroegsignalering, aan het voorkomen van problemen (preventie), aan het afschalen van zorg en aan normalisering (regionale jeugdhulp).

We willen het Innovatiefonds continueren want vernieuwing/transformatie vergt investeringen, maar wel tegen het licht houden om versnippering te voorkomen. Geslaagde pilots moeten in samenspraak met de initiatiefnemers geborgd worden. De pilots met de grootste succeskans krijgen voorrang. Zie hiervoor de lijst nieuw beleid/verlengen huidig beleid in de inleiding van deze begroting.

Voor interventies als het Scheidingspunt, Meldpunt schulden en de Hervormingsagenda Jeugd, enz. verwijzen wij naar de doelenbomen Gezondheid, Sociale Zaken en Jeugd.

- **Twentse transformatie**

Omschrijving

De afgelopen drie jaar hebben zorgaanbieders van jeugdhulp, gemeenten, onderwijs Samenwerkingsverbanden en vertegenwoordigers van het gedwongen kader regionaal samengewerkt aan de zogeheten Twentse transformatie. Samen met jeugdigen is onderzocht hoe de zorg anders moet om meer in de eigen omgeving veilig op te groeien met een perspectief op een goed leven. Aan ontwikkeltafels is kennis gedeeld maar er zijn ook verschillende initiatieven ontstaan die aan dit doel moeten bijdragen. Een voorbeeld hiervan zijn de jeugdbeschermingstafels. Deze zijn in het leven geroepen om regionaal voor gezinnen eenduidig te werken om te zorgen dat de veiligheid van kinderen zo snel mogelijk geborgd wordt. Betrokken gezinnen en professionals (bijv. gemeenten, Veilig Thuis Twente, de gecertificeerde instellingen en Raad voor de Kinderbescherming) komen bijeen en wegen samen af wat het beste is voor het kind en wie welke acties doet. Dit initiatief wordt nu structureel geborgd. Er zijn ook initiatieven gestart in 2022. Een voorbeeld hiervan is het collectief arrangeren in het passend onderwijs (zie doelenboom Jeugd). Formeel zijn de ontwikkeltafels nu beëindigd. De Samenwerkingsagenda Regiovisie jeugdhulp wordt de opvolger (zie eveneens hiervoor de doelenboom Jeugd)

Subdoelen

Beleidsdocumenten

Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2019-2023

Wat mag het kosten programma Sociaal Domein

Overzicht van baten en lasten

	2023	2024	2025	2026
Lasten per doelenboom				
Sociale zaken	19.691.875	19.295.949	18.850.828	18.340.610
Maatschappelijke ondersteuning	12.885.061	13.406.334	14.139.103	14.838.113
Gezondheidszorg	2.194.865	2.247.350	2.301.399	2.349.523
Onderwijs	4.382.038	4.426.042	4.506.586	4.532.256
Jeugd	17.950.382	18.772.232	19.516.535	20.269.499
Totaal programma lasten	57.104.222	58.147.907	59.314.451	60.330.000
Baten per doelenboom				
Sociale zaken	14.435.164	14.051.077	13.818.452	13.299.973
Maatschappelijke ondersteuning	334.397	339.380	344.635	349.463
Gezondheidszorg	0	0	0	0
Onderwijs	1.082.487	1.085.955	1.089.654	1.092.687
Jeugd	665	681	698	712
Totaal programma baten	15.852.713	15.477.093	15.253.438	14.742.835
Totaal saldo van baten en lasten	-41.251.509	-42.670.814	-44.061.013	-45.587.166
Mutaties reserves	387.560	228.591	313.607	252.153
Geraamd resultaat	-40.863.949	-42.442.223	-43.747.406	-45.335.013